

Legvm Et Edictorvm, In Academia Rostochiensi Pvblicatorvm, Quibvs Cives Stdiosi Tenentvr, Epitome

[S.l.], [ca. 1750]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn791227995>

Druck Freier Zugang

Leges etc
Academiae Rostochiensis

Universitäts-Archiv
Rostock, Sign. **RIA 4**

RIA 4

K. l. — 47. ^{1-69.}

46

PRO-RECTOR ET SENATUS
ACADEMIAE ROSTOCHENSIS

LEGVM
ET
EDICTORVM,

IN
ACADEMIA ROSTOCHIENSI
PVBLICATORVM,

QUIBVS
CIVES STVDIOSI
TENENTVR,
EPITOME.

10. 31

PRO-RECTOR ET SENATVS ACADEMIAE ROSTOCHIENSIS.

Adeo quidem sanctae sunt curataeque leges, quas maiorum sapientia tulit Academiae, ut satis ipsius flori, satis singulorum civium saluti consultum per easdem prospectumque sit. Sed o! tempora, quae incidunt! o! mores multorum, qui in Academiis agunt! Flagitat per saepe necessitas, ut nunc prisca lex repetatur, & cum extensione quadam, aut adplicatione inculcetur; nunc & superaddatur nova. Hinc cumulus edictorum & programmatum factus, quibus tum ipsi augusti atque clementissimi principes, tum senatus academicus civibus suis, praesertim studiosis, aurem vellerunt. Nequis autem ignorantiam adleget; id quod accidit temporis progressu: visum est, quae sic repetita, inculcata, superaddita sunt, summam exhibere, & in manus tradere aduentantibus. Eadem nostrates ut semper ante oculos, mentique alte infixae habeant, id vero monemus paterne, serioque postulamus.

I. Id, quod Duces gloriosae memoriae sancivere olim, idem hodie clementissimus Pater patriae, quem DEVS servet! adprobans confirmansque, publice significatum voluit, ut quotquot terris meclenburgicis oriundi. litterarum studiis se mancipient, ad academiam omnino accedant patriam. Qui elegerint studium theologicum, per biennium; reliqui unius certe anni spatio aderunt. Hi omnes ac singuli ita se gerunt, ita scholas academicas frequentant, ita suis se moribus commendant, ut abituri publica testimonia ab ordine competente petenda, accipiant. Quod si quis providae saluberrimaeque ordinationi serenissimi Ducis minus se conformarit, profecto is de impetrando eiusmodi attestato ne satagat, immo ne cogitet quidem. Quin potius futurum est, ut ad ducale regimen nomen eius, tanquam impium, deferatur.

Legatur ducale edictum, publicatum programme d. XVII. Martii c1515CCXLVIII.

II. Quem cognoscemus religionis cultusque divini publici iniquum aestimatorem, & minus amantem; quique post sex menses inde ab suo accessu nondum elegerit sibi confessionarium; item, qui a bonis omnibus male audit, nomineque magis, quam diligentia, quam virtute, neque adeo re nofter est: ille absque multo protocollo, post solam adnotationem ad acta, sub ea significatione, quod nobis displiceat, hinc dimittetur. Sunt mores, quos iurisprudencia, vitiis hominum impar, non praecise punit: iidem tamen, ut rector sibi constet disciplina, in delictis habentur recte. Atque satis erit, quod sententiarum exterminatoriis rationes decidendi iustissimo Numini consent.

Publicata haec, quae nobis vocatur, lex displicentiae, d. VI. Decembr. c1515CCXXXIV.

III. Promptissima, eademque gravior poena, & vel ad biennium relegatio decreta illis est, qui inter cultum DEI publicum in templis, quasi in foro, versantur, tecto capite, sine reverentia, confabulatores, ridentes, gesticulantes adsunt, deambulant, ipsaque etiam hora, qua ad concionem sacram dicitur, advolant devolantque. Omnimodam iubemus reverentiam sacrorum, in quacunque aede sacra modestiam, & cum omnium ac singulorum, tum etiam scholasticae pubis in choro iacobaeo cavendam offensionem.

Vid. edicta contra impietatem & immodestiam in templis d. XXVI. Iulii c1515CCXXXIII. & d. VIII. April c1515CCXL. comp. edictum d. II. Novembr. c1515CLXXXIII.

IV. Reos se faciunt quocumque tempore, qui disciplinam academicam insuper habent. Gravior erit reatus, si nec serenissimi Ducis regnantis, & personarum Principum, tum accessum, tum praesentiam ita reverentur, ut tranquillos se, sobrios atque modestos voce, vestitu, factis suis praebeant.

Extant praemonitiones sub adventum Serenissimarum personarum d. XVIII. Mart. c1515CCII. d. XVIII. Septemb. c1515CCXLIII. & d. II. Iun. c1515CCXLVIII.

V. Qui adversus magistratum, cui pietatem debebant, quidquam machinantur; & qui ab illis sollicitati, vel spontanei in machinationes consentiunt atque conspirant; pariter & qui non dubitant manus violentas inferre publice adfixis, ea ut refigant lacerentve: illi sine spe impetrandae veniae publica relegatione, quin, re ita postulante, cum infamia proscribentur.

Ita contra homines seditiosos & temerarios edictum d. IIII Iul. c1515CCCI.

VI. Quisquis fuerit, qui temerario ausu alterum insultet, iniuriis adficiat, manu, baculo, flagello, vel quocumque instrumento alio inuadat, aut

aut quemquam adversus eum instruat; item qui alios inimicet, aut pravas instituat sodalitates, unde alii habeant, quod metuant; ei, poena relegationis, pro facti & contumeliae gravitate determinanda, erit parata.

Sed nec acceptae iniuriae ipse laceffit; sed magistratus vindex erit: secus & hic, eandem se incurrisse poenam, sciat.

Habet ita edictum contra iniurias & vindictam privatam d. IV. Jul. c. l. l. CCXXIII.

VII. In primis omnes conflictus tam subitanei, quam deliberati, siue duella, sub poena gravissima, interdicta sunt. Atque I. tum qui alterum ad eiusmodi certamen provocabit, tum qui provocanti obsequetur, relegabitur. II. Quicumque alterius nomine tertium provocaverit, plectetur consilio abeundi. III. Vices adfidentis, vulgo eines Secundanten, in se recipienti pariter consilium abeundi decretum est. IIII. Ab altero provocatus, nisi offensam statim Pro-Rectori indicaverit, decem thaleris mulcabitur. V. Quisquis alterum, siue ob recusatum duellum, siue ob causam denunciata, quo modo cumque deluserit, quinque persolvet thaleros. VI. Qui suo vel consilio, vel opera, & quocumque conamine ad digladiationes aliquid contulerit, ad minimum thaleris quinque temeritatem luet. VII. Subito ausu qui congregiuntur, eorum vel alterutri, vel pro meritis causae, utrisque consilium abeundi dabitur.

Habet ita edictum dom. II. post Pasch. c. l. l. CCXLIX. adfixum. Omnino & remittendum ad edictum Ducale programme publicatum d. VI. Ianuarii, c. l. l. CCIII. Ibi in fine: Solchemnach befehlen Wir euch, kraft Landesfürstlicher Obrigkeitlicher Macht und Hoheit, hiemit ernstlich, und wollen, daß ihr alle duella, und denen gleich zu achtende rencontres, Prügelungen und Anfallungen auf öffentlichen Gassen, oder sonst, ohn Ansehen der Person, nicht weiter mit Gelde oder Carcer, sondern aufs mindeste mit der temporal - oder nach Befinden immerwährenden relegation ansehen und bestrafen, = und über diese unsere gnädigste Verordnung steif und fest halten sollet, so lieb euch ist Gottes Zorn, und unsere Ungnade zu vermeiden cet. Praeterea extat una cum programm. fest. Trinit. c. l. l. CCXV. adfixum das erneuerte = und geschärfte Herzogl. Duel Edict de dato Roßstock den 27. März. 1715.

VIII. Bombardarum, sclopetorum, & id genus aliorum, flammam globulosque emittentium, armorum usus tum in vrbe, tum in suburbiis, & circa horrea, sub graviore, quin etiam relegationis poena interdictus.

Repetita severa haec prohibitio d. XXX. Oct. c. l. l. CCVII. occasione vix evitati periculi, quae ante lustrum propter exortum incendium, & superiori saeculo occasione homicidii facta.

VIII. Prohibitum quoque, sub poena publicae exarmationis, quod recentiori aetate introductum est, genus gladiatorum, solito longiorum, & ultra modum mucronatorum.

Interdictum publicatum d. VIII. April. c. l. l. CCXL.

X. Qui dudum Academiarum commodo profligatus exulat pennalis, barbarum nomen & omen, itemque nationalismus, una cum singulis, quae inuehit, malis ultra ex coetu nostrorum facebat. Hinc, qui aut nominis, aut rei quid tentet instaurare; qui senioris titulum adfectet, signum aliquod distinctivum in pileo vel veste ostendat, symposia, nationalium speciem prae se ferentia, paret, quique noviter aduentantes aliosue subiuget, exagitet, pecunia & vel obulo emungat, quocumque id fiat praetextu; eum societate nostra academica indignum iudicatum, procul habebimus.

Vid. edictum contra nonnullos malos mores atque abusus d. VIII. April. c. l. l. CCXL. atque nuperrimum, d. d. II Sept. c. l. l. CCL.

XI. Praecidenda magis, quam extendenda sunt feriandi tempora, ut teneatur illud: Dic. cur hic! Quanam autem tantum sint concessae feriae, nuperrima promulgatione constat, & vel certius constabit praxi perpetua, ac a nemine Docentium unquam deferenda. Excitet auditor studium, nec in se quidquam desiderari patiat. Otia illicita, hisque accensendas demigrationes ex auditoriis, qui sectantur, aliisque persuadent, observatos se intelligent, quando ipsis opus est testimonio.

Dicta promulgatio facta d. XVII. Augusti c. l. l. CCL.

XII. Inconditi clamores boatusque, & omnis molesta iuxta ac indecens cantatio tam in aedibus, quam in plateis omittantur. Devitandae
grassa:

grassationes nocturnae, nec friuole vexandi obuiam facti, praesertim nec fecus muliebre. Abstinendum ferocia in feriendis gladio lapidibus, omni- que petulantia eorum, qui nequitiis magis, quam lucubrationibus inuigi- lant. Simulac delata, aut inquirendo comperta erunt eiusmodi hominum male feriatorum ac tenebrionum nomina, multam duorum ad minimum imperialium, praeter quod administris debetur, soluere tenebuntur. Iidem tamen, si ferocius egerint, durioris etiam carceris, vel relegationis poenam incurrant.

Compar. Edicta hanc in rem repetita d. 1. Nov. clbCCXII. & d. 11. Iun. clbCCXLVIII.

XIII. Cesset tandem aliquando pudenda fortitudo, quae lauream ne- mini, multis dolendam iuuenilis temeritatis memoriam, adtulit, scurrilis illa vigilum urbis siue criminatio, siue prouocatio. Quodsi quis suae vel existimationi, vel saluti consulere nesciet, ei nos, dato consilio abeundi, prospiciemus.

Vid. edictum contra vexatores vigilum d. IX. Iul. clbCCXLI.

XIII. Bacchanalia interdicta. Trahis per niues vehi qui delectantur, sciant, id diebus dominicis festisque, DEO ad vesperam vsque dicatis, non licere. Cautum & est lege, atque repetitum, ne quis quocumque tem- pore, adhibitis laruis, formam alterius sexus, seque minus decentem aliam, nedum inhonestam personam turpemue induat. Contra agentes sentient, serio se admonitos & grauiter.

Facit contra haec singula edictum d. VI. Ianuarii clbCCC.

XV. Si quis non inuitatus ingerat se obrudatue, vbi celebrantur nu- ptiae, vel alia agitur sodalitas certorum, insignis haec immodestia poenam carceris adiunctam habebit. Plectetur autem ille hoc grauius, quo se im- moderatius ibi gesserit.

Vid. edictum contra homines in nuptiis, & alibi molestos d. VIII. Iul. clbCCXLI.

XVI. Nemo, neglecta decentis habitus verecundia, prodeat in pu- blicum, vel per plateam, toga cubiculari indutus: nemo extra domum, fumanti fistula ab ore porrecta, vegetur. Protecto inuerecundiae huius morumque plebeiorum poenam in carcere luet quisque, in eandem vel per custodes publicos extemplo deducendus.

Admonitiones crebrius factae d. XX. Iul. clbCCXXXIII. d. VIII. April. clbCCXLI. d. 11. Iunii clbCCXLVIII.

XVII. Praelectionibus docentis cuiusdam, qui ultra XIII. dies inter- fuerit, ad soluendum ei ordinarium honorarium obligatus erit. Soluetque hoc ipsum intra proxime sequentes XIII. dies, iacturae securus, si culpa doctoris lectiones cessent, vel alia ratio legitimam compensationem postu- let. Quem quidem praenumerandi morem, propter ingratos plurimos, sti- mulandosque alias socordes, & apud nos introductum, nemo docentium, neque suo ipsius, neque aliorum praeiudicio, temerabit, fultus, si rite cu- ret, Pro-Rectoris potentia.

Ita tandem statutum & publicatum d. XVII. Augusti clbCCL.

XVIII. Quum non omnes secum habitent, & curtam norint suppellectilem suam, cautum est edictis, ne quis mercatorum ultra decem thaleros cuiquam credat. Artifi- ces item, opificesque, & qui varia potionum genera, aliaque ad luxum comparata ven- dunt, caueant, ne summa crediti thaleros excedat quinque. Nec enim forum acade- micum illi alias, nisi frustra implorauerint. Videat autem quisque studiosorum agat- que, vt fidem tueatur, & expediat nomina: immunitatem enim ac impunitatem sibi promiserit nemo.

Edicta illa recentius adfixa d. 1. Febr. clbCCXLV. & d. XX. April. clbCCXLVII.

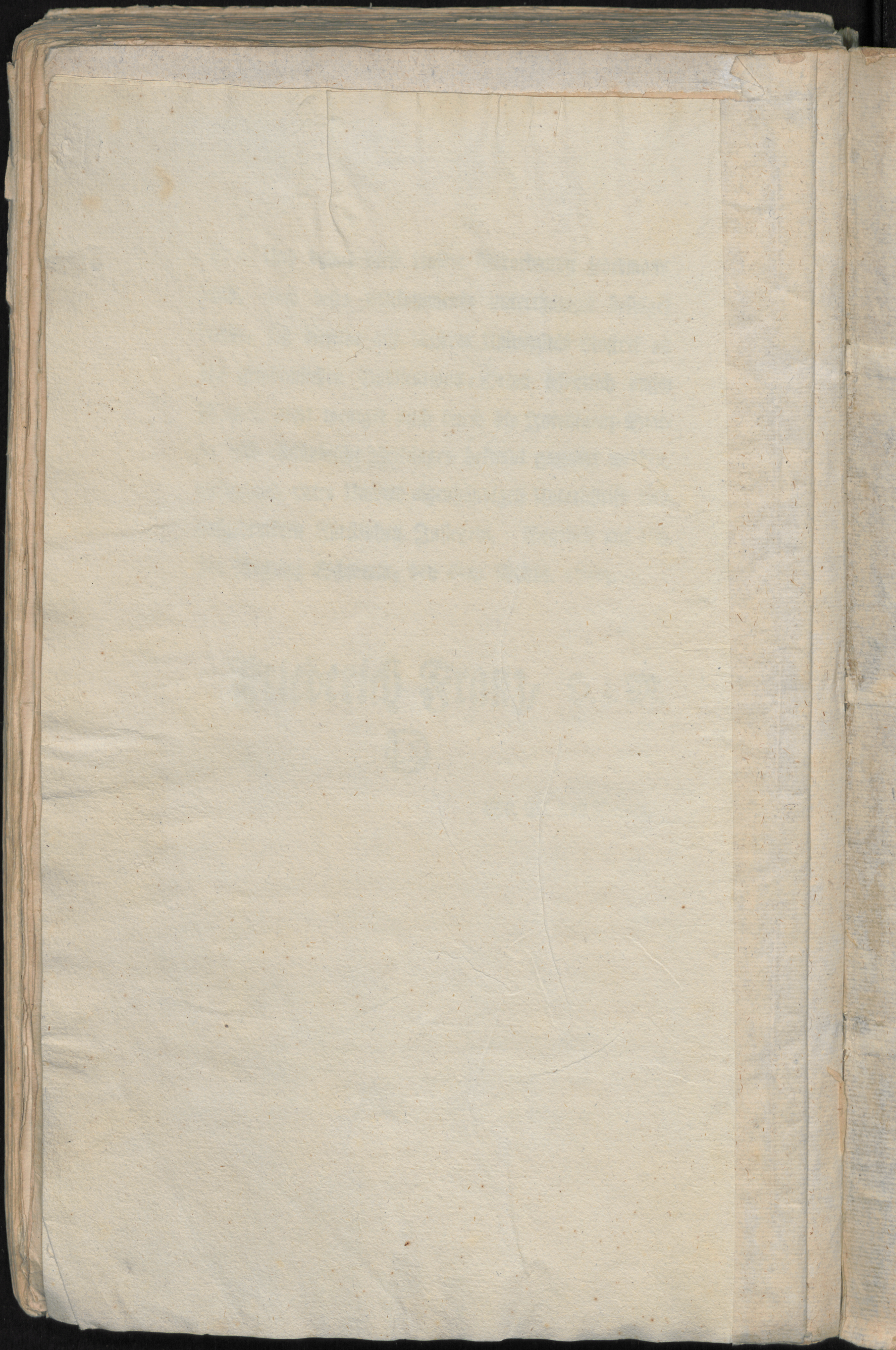
XVIII. Specimina nequitiae, hoc est, famosa carmina & pasquillos nemo edat, nemo diuulget; detestentur omnes. Quodsi homo nequam aliquid famosi emisit, ab honestis supprimatur, & nostrorum quisque ciuium, quod in ipsius manus venerit exemplar, sine mora & sine descripta copia, si Numen veretur, Pro Rectori exhibeat. Quod qui neglexisse fuerit conuictus, is pro auctore, vel pro socio criminis habebitur: certe condignam iniqui receptatoris non declinabit poenam.

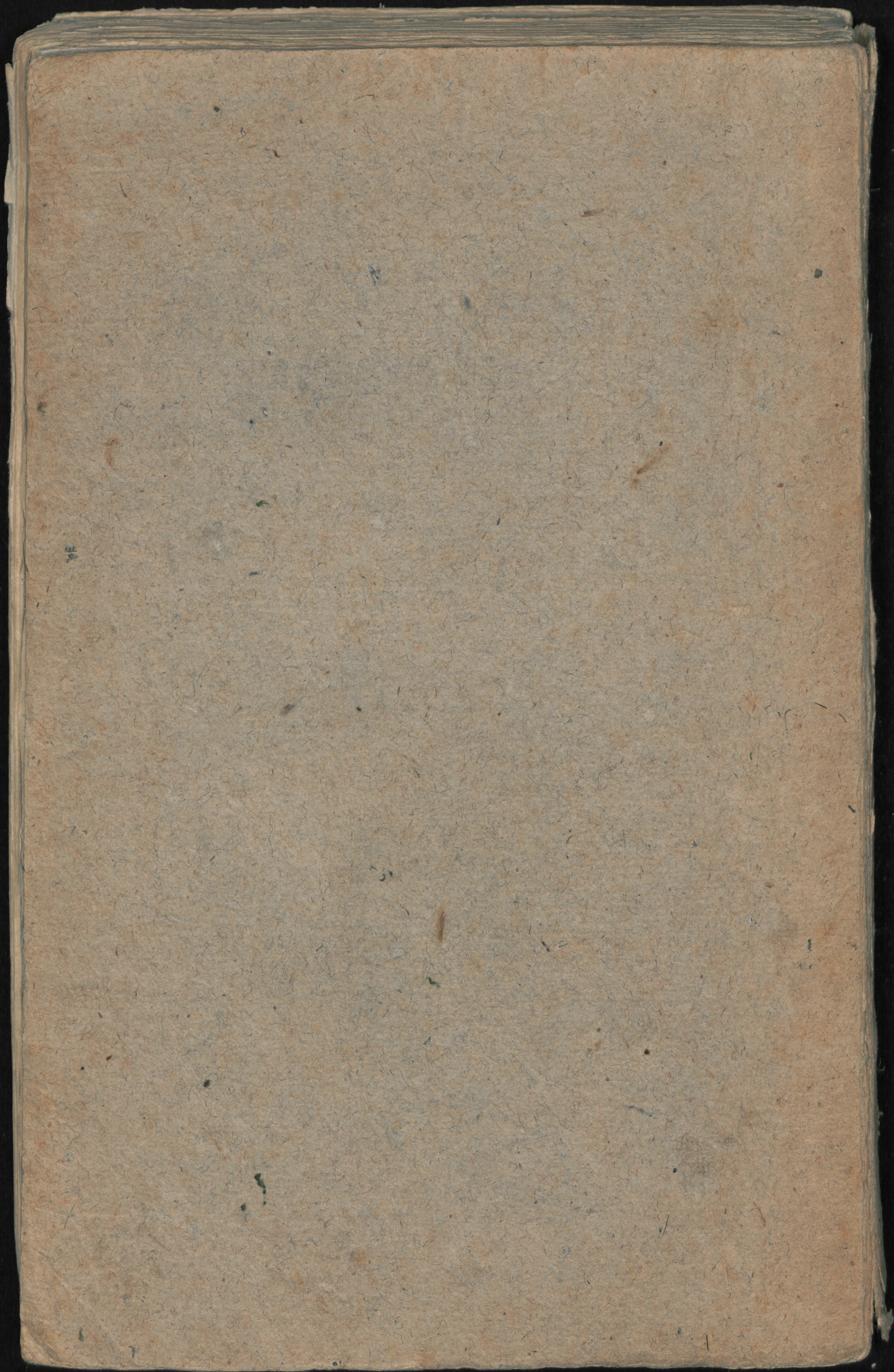
Publicatum ita contra famosos libellos d. XIII. April. clbCC. & plenius d. III. Februar. clbCCXXXII.

XX. Si quis, convictor, vel alius beneficiarius publicus legibus atque edictis mi- nus obtemperarit, is ipso facto excidet beneficio, salva reliqua poena.

Vid. edictum contra tenebriones d. 1. Nov. clbCCXLII, quod & speciatim de fugiendis ves- pertilionum moribus beneficiarios monet.

IV. Qui cantitantes vel vociferantes per plateas vagantur, vel in diuerforiis publicis, immo & in tricliniis priuatis aera concentibus implent, prima quidem vice noxam octo dierum carcere, & commensalis communis insuper unius mensis carentia, luent. Quod si post hanc correctionem incorrigibiles se prodant, consilio abeundi, necessitas emigrandi eis imponetur.

V. Eidem poenae obnoxio cogunt, vel per ambages ad conuiuia veteranis parandum, quo aduentur, sed prauis quoque sodalitatibus, qui sumtu nouitii epulati sunt, buntur, iis, qui mensa communis ab isto beneficio excludendis, inebriationes & eandem oriundacacius impediuntur, abhinc pl

VI. Poenae legum tracta a Rectore & Concilio nec mino remittendae, sed ad tenore executioni mandandae erunt.

VII. Nocturnos strepitibus incolarum vel personarum & clamores inconditos vel hibuerunt: ita earum violatsecuritatis nocturnae & transcustodiae militari tradentur Rector Academiae vel de e

qui nouitios vel directelliciunt ad conuiuiumodo pecunia emungunt. Reliqui vero hospidierum carcere coercent, per octo dies insuperuenarum conuiuia, quones & rixae tanto effiita sunt.

us iudicialiter decretae mutandae, nec omninae, sine vlla deprecatione, tumultus & alia, quibuntur, facinora, immoti iam seuerae leges inhibitoribus, quibus curamandata est, deprehensi manebunt, vsque dumissione, vel in carcerem

acade-